

Digitálne euro

Základné otázky a odpovede

Ľudovít Ódor, viceguvernér

17. marca 2022

O čom budem hovoriť?

- Úvod do problematiky peňazí
- Kľúčové trendy
- Budúcnosť peňazí
- Prečo digitálne euro?
- Hlavné riziká
- Implementačné otázky

Lepšie peniaze? (1)

- Technológie určujú formu peňazí
 - komodity
 - vzácne kovy
 - bankovky
 - elektronické
 - úplne digitálne?
- Zúčtovacia jednotka
 - nie je veľký priestor na zlepšenie

Lepšie peniaze? (2)

- Prostriedok výmeny
 - bežné transakcie ako instantné platby
 - medzibankové transakcie od 10s do 48 hodín
 - medzinárodné transakcie aj dlhšie
 - transakčné náklady od 0.01 do niekoľkých eur... typicky 1,5%-3%
 - malé medzinárodné platby: 6% (SDG cieľ 3%)
- Uchovávateľ hodnoty
 - hotovosť – reálne ročné náklady okolo 3%
 - elektronické peniaze – závisí od úrokového prostredia
 - menová politika – jeden z nástrojov je práve ovplyvňovať atraktivitu peňazí

Ako sa peniaze „tlačia“?

Eurosystem

komerčné banky

domácnosti a firmy

Aktíva	Pasíva
Zlato	Vlastné imanie
FX rezervy	Dlhové nástroje
Cenné papiere	Bankovky
	Rezervy komerčných bánk

← menová
báza

- Monopol: tlačiť bankovky a vytvárať rezervy pre komerčné banky
- Menová báza je v rukách centrálnej banky
- Operácie na voľnom trhu: predávať a kupovať cenné papiere na ovplyvnenie menovej bázy

Máme ísť ďalej?

Aktíva	Pasíva
Zlato	Vlastné imanie
FX rezervy	Dlhové nástroje
Cenné papiere	Bankovky
	Rezervy komerčných bánk
	CBDC

← menová
báza

- Kto má mať prístup k bilancii centrálnej banky?
- Obmedzene alebo neobmedzene?
- Prostriedok výmeny alebo uchovávateľ hodnoty?

Aktíva	Pasíva
Úvery	Vlastné imanie
Účet v CB	Vklady
Cenné papiere	
+nový úver	+nový vklad

- Pri frakčných rezervách stačí mať na účte v CB len malú časť nových peňazí
- Komerčné banky tak sú významným hráčom pri tvorbe peňazí v ekonomike
- Nepriamy vplyv menovej politiky: cez úročenie rezerv alebo cez výšky rezerv

Kvízové otázky

- Aký podiel peňažnej masy je vo forme hotovosti?
- Klesá či rastie objem hotovosti?
- Koľko percent hotovosti sa používa na domáce transakcie?
- Aký podiel transakcií sa deje cez hotovosť?
- Ktoré krajiny sú najviac na „cash“?

Digitalizácia peňazí

- Konkurencia: v zásade ktokoľvek môže vydať peniaze
- Segmentácia: rôzne typy peňazí pre rôzne networky/použitie
- Diverzita: neobmedzené možnosti pre charakteristiku

BigTech

- Využite sietí s mnohými užívateľmi
- Dáta sú veľmi cenné v 21. storočí

Kryptomeny

- Technologická inovácia ako riešiť dôveru (DLT + kryptografia)
- Rôzne protokoly a obmedzenia množstva
- Žiadne krytie, extrémna volatilita cien, energetická náročnosť (bitcoin), nie ako transakčný motív
- V súčasnosti máme asi tak 9000 kryptomien

Stablecoiny

- naviazané na kôš iných mien, či komodít

- Uniformnosť a zúčtovacia jednotka – teraz v rukách štátu. Je reálne mať len súkromné peniaze?
- Kreditné riziko a likvidita – verejné peniaze vo výhode (ale inflačné riziko)
- Bezpečnostné (cyber) riziká
- Ochrana súkromia a dát – centrálna banka nemá záujem o komerčné využitie
- Ilegálne aktivity
- Svetová mena?

Prečo digitálne euro? (1)

Hlavné funkcie centrálnych bánk

Scenár č. 1: klesajúci význam hotovosti

Scenár č. 2: konkurencia –

centrálna banka

stablecoin

iné elektronické peniaze

Scenár č. 3: potreba pre menovú politiku – priamy transmisný mechanizmus

Scenár č. 4: nedostatočný posun v súkromných riešeniach pre európsky platobný systém

Scenár č. 5: back up pre platobné systémy

Širšie ciele EÚ

Scenár č. 6: zvýšenie/udržanie medzinárodnej dôležitosti eura

Scenár č. 7: proaktívna podpora pre digitalizáciu

Scenár č. 8: menšia uhlíková stopa

Alebo kombinácia týchto scenárov

- Menová politika: transmisný mechanizmus, veľkosť bilancie, bezrizikové sadzby
- Bankový sektor: nižšia miera financovania cez vklady, drahšie financovanie, otázky finančnej stability
- Reputačné riziká
- Vytlačenie niektorých súkromných riešení v platobnom systéme
- Cezhraničné vplyvy
- Kybernetické riziká

Dvojročná fáza posúdenia alternatív

- Priama dostupnosť alebo cez sprostredkovateľov?
- Miera anonymity
- Limity objemu (prípadne cez úročenie)
- Pravidlá pre dostupnosť
- Účet alebo token?
- Dostupnosť offline
- Úročenie
- Oficiálne platidlo
- Centralizovaná alebo decentralizovaná infraštruktúra

Digitálne euro (ak sa stane realitou)

- nebude náhradou pre hotovosť
- bude skôr o funkcii „prostriedok výmeny“ ako „uchovávateľ hodnoty“
- bude výsledkom evolúcie než revolúcie
- nevznikne ako nástroj menovej politiky
- neohrozí finančnú stabilitu
- nevytlačí súkromné platobné riešenia

Kotva pre európsky menový systém v digitálnej ére

Ďakujem za pozornosť!